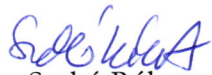

**MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
CSILLAGÁSZATI ÉS FÖLDTUDOMÁNYI KUTATÓKÖZPONT**

Kutatócsoportok működési szabályzata

Összeállította és jóváhagyásra előterjesztette:

Szabó Róbert
tudományos titkár

Jóváhagyom:

Dr. Szarka László Csaba
főigazgató

2016. március 24.

A Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont kutatócsoportjainak működési szabályzata

A kutatócsoporti működés alapelvei

A kutatócsoport olyan kutatók együttese, akik a tudományos kutatásukat közösen, egyazon cél érdekében, egymást kiegészítően végzik. A kutatócsoportok mérete a kutatott témához igazodik; kutatócsoportot egy-egy intézeti osztálynyi méretű csoport is alkothat. Az akadémiai kutatóintézet-hálózatban koncentrált erőforrásokat igénylő, és főleg hosszabb időtávlatú kutatásokat érdemes végezni; olyanokat, amelyek egyetemi tanszékek és intézetek vagy az 5 éves időtávlatban működő akadémiai kutatócsoportok keretében nem végezhetőek.

Az akadémiai kutatóhálózatban a kutatók jellemzően ún. vezető kutatók (Principal Investigator-ok, PI-ok) köré, kutatócsoportba szerveződnek. Az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont Szervezeti és Működési Szabályzata is kutatócsoport-szemléletű. A kutatócsoportok az SZMSZ-ben definiált, alulról szerveződő szervezeti egységek jól meghatározott tudományos profillal. A statikus osztályszerkezettel szemben a kutatócsoporti rendszer dinamikus jellege jobban igazodik a nemzetközi és hazai elvárásokhoz. A kutatócsoportok a kutatóközpont nemzetközi pályázat elnyerésére képes egységei; munkájukat általában külső pályázati forrás(ok) is segíti(k). Az intézeti költségvetés terhére alkalmazott, tudományos fokozattal rendelkező és tudományos munkakörben alkalmazott kutatók önkéntesen, saját döntésük alapján részt vehetnek bármely kutatócsoport munkájában.

Tudományos munkakörben alkalmazott PhD hallgató kutatócsoporti részvételéhez a témavezetője hozzájárulása is szükséges. A szabad kutatócsoport-választás nem vonatkozik a pályázati forrásból alkalmazott kutatókra, akik a pályázat témáján kell, hogy dolgozzanak. Egy kutató megoszthatja az idejét több (ajánlottan kettő) kutatócsoport között, és korlátozás nélkül, bármikor csoportot válthat. A kutató egy adott kutatócsoportban kutatási kapacitása legalább 30%-ának felajánlásával vehet részt. A kutatócsoport vezetőjét, a PI-t a csoport jelöli ki és fogadja el.

A tudományos kutatócsoportok, amelyek fő célja a publikációs tevékenység, különböznek a funkcionális csoportoktól (pl. laboratórium, obszervatórium, műhely, könyvtár, szolgálat). Ez utóbbiak vezetőit az intézetigazgató javaslatára a főigazgató nevezi ki, és amelyek tagjai kötelezően részt vesznek a csoport funkcionális tevékenységének kiszolgálásában. Egy funkcionális csoportban dolgozó kutató csak vezetője engedélyével, részmunkaidőben vehet részt, ugyanakkor – a „funkcionális munka elsőbbsége” betartásával kötelező is részt vennie valamelyik kutatócsoport munkájában, mert funkcionális csoportban kutató teljes munkaidejében (1 FTE értékkel) tartósan nem dolgozhat. A kutatócsoportok tagjai több intézethez is tartozhatnak, de a csoport befogadó intézménye a PI intézete lesz. Egy kutató indokolt esetben több kutató- és/vagy funkcionális csoportot is vezethet.

A kutatócsoportok létrehozásának célja a kutatók közötti együttműködés elősegítése, a kutatási kritikus tömeg létrehozása. A Kutatóközpont vezetése az elszigetelt egyfős kutatómunkával szemben a kutatócsoportban végzett kutatómunkát részesíti előnyben. A kutatócsoportokon kívüli kutatók munkájukat az intézetigazgató közvetlen irányításával végzik. A főigazgató által meghirdetett kutatóközponti (infrastrukturális fejlesztés, kutatóközponti kutatástámogatási keret, fiatal kutatói alkalmazás, stb.) pályázatokban előnyt élvezhetnek a kutatócsoportok által benyújtott pályázatok. Az intézetigazgató javaslatot tehet a főigazgató részére kutatócsoportban nem dolgozó egyéni kutató támogatására is, például az újonnan belépő kutató háttérének megteremtése, kutatóközponton kívüli nemzetközi kutatócsoportban tevékenykedő kutató támogatása, vagy új kutatási terület indítása érdekében.

A kutatócsoportok létrehozása, értékelése és a döntéshozatal mechanizmusa

A Kutatóközponton belül a kutatócsoportok létrehozásának és működésének feltételeit alapvetően az MTA CSFK Szervezeti és Működési Szabályzata határozza meg (lásd a jelen szabályzat mellékletét). A létrehozás és működés részletes hátterét a jelen szabályzat rögzíti. A Kutatóközpont által regisztrált kutatócsoport létrehozására alulról jövő kezdeményezésként a vezető kutató nyújt be pályázatot a főigazgató részére. A kutatócsoport létrehozásának feltétele a meghatározható kutatási terület, a kutatómunkát finanszírozó projekt, valamint a megfelelő számú, preferáltan legalább 4 kutatói FTE egységet jelentő résztvevő. A pályázatnak a következőket kell tartalmaznia

- a kutatócsoport-vezető neve
- a kutatócsoport elnevezése (magyarul és angolul)
- a kutatócsoport tagjai, az adott kutatócsoport munkájára fordítandó kutatási kapacitásai (kutatómunkával töltött idejük, FTE = „Full Time Equivalent” törtrészenek) megadásával.
- a művelt vagy tervezett kutatási témák rövid leírása a stratégiai cél és a cselekvési terv kifejtésével (magyarul és angolul)
- a kutatómunka finanszírozásához hozzájáruló, az elmúlt időszakban elnyert vagy a közeljövőben beadni tervezett pályázatok (forrás, költségvetés, futamidő)
- a kutatócsoport legfontosabb 5 publikációja az elmúlt három évből (újonnan alakult kutatócsoport esetén a tagok publikációi közül kiválasztott 5 mű)
- ha van, a külföldi kapcsolatok rövid ismertetése
- a kutatáshoz szükséges infrastrukturális igény, annak beszerzési/fenntartási forrása
- kutatócsoport weboldal címe (ha van).

A pályázatokat elektronikusan kell benyújtani a titkarsag@csfk.mta.hu címre. A beadás után az illetékes intézetigazgató véleménye alapján a KUTTA minősíti a beérkezett anyagokat. A döntést a főigazgató hozza meg a benyújtást követő 30 munkanapon belül. Támogatás esetén a kutatócsoport megjelenik a kutatóközpont internetes oldalán.

A kutatócsoportok működését az adott intézete(ke)n belül az illetékes igazgató(k) felügyelik és ellenőrzik(k), az intézetközies működését a főigazgató is. A regisztrált kutatócsoportok az éves intézeti és kutatói beszámoló alkalmával a kutatóközponti tudományos titkár által küldött forma alapján beszámolót készítenek. Az éves beszámolót az illetékes intézetigazgató értékeli és javaslatot tesz a főigazgató részére a kutatócsoport további működésére. Megszüntetésre vonatkozó javaslat esetén a beszámolót a KUTTA megtárgyalja és javaslatot tesz a főigazgatónak, aki 30 munkanapon belül értesíti a döntésről a kutatócsoport vezetőjét.

A kutatócsoportok és a kutatócsoport-vezetők jogai és feladatai

A kutatócsoport-vezetők jogállásuk alapján nem számítanak vezetőnek vagy magasabb vezetőnek. A kutatócsoportnak nincs saját intézeti költségvetése, a kutatócsoport vezetéshez nem társulnak munkáltatói jogok. A kutatócsoportok és kutatócsoport-vezetők jogai és feladatai a következők:

- a kutatócsoport-vezetők jogosultak pályázatot beadni a kutatóközponti kutatástámogatási keretre. A pályázatokat az illetékes intézetigazgatók részére nyújtják be, akik véleményükkel együtt továbbítják a pályázatokat a főigazgató felé.
- a kutatócsoport-vezetők jogosultak javaslatot tenni a CSFK akadémiai pályázatainak (pl. infrastruktúra-pályázat; külföldi kutatóprofesszor meghívása) tartalmára. Javaslaikat az illetékes intézetigazgatónak nyújthatják be.
- a kutatócsoport-vezetők jogosultak az akadémiai fiatal kutatói álláspályázatokra tudományos témákat benyújtani, és csoportjukba fiatal kutatói álláshelyre javaslatot tenni. A javaslatokat és igényeket az

illetékes intézetigazgatók részére nyújtják be, akik véleményükkel együtt továbbítják a pályázatokat a főigazgató számára.

- A kutatócsoport-vezetők jogosultak megismerni a főigazgató által az igazgatók részére megküldött pályázati felhívásokat, amelyeket az igazgatók kötelesek a kutatócsoport-vezetők részére haladéktalanul megküldeni.

- A kutatócsoport vezetője az irányítása alatt álló csoport szakmai tevékenységét felügyeli, és minden tőle elvárhatót megtesz a nemzetközi színvonalú kutatómunka, a kutatási pályázatok benyújtása, a hazai és – preferáltan – nemzetközi folyóiratokban történő publikálás, fiatalok bevonása, valamint a kutatócsoport hazai és nemzetközi tudományos életben történő részvétele érdekében. A kutatócsoport munkájáról középtávú és éves tervet készít, és a kutatócsoport által elvégzett munkáról évente írásban és szóban beszámol; pályázati, tudományos és egyéb beszámolási kötelezettségeit határidőre teljesíti.

Hatályba lépés

A jelen szabályzat 2016. március 25-től lép hatályba.

Budapest, 2016. március 24.

Melléklet: 1 db – az SZMSZ vonatkozó részei

Melléklet:

SzMSZ

KÜLÖNÖS RÉSZ

I. FEJEZET

A KUTATÓKÖZPONT VEZETŐINEK FELADAT- ÉS HATÁSKÖRE

5. Kutatócsoport

5.1. Jogállásuk

A kutatócsoport vezetője jogszabály szerinti vezetői megbízással nem rendelkező olyan kutatóközponti (intézeti) közalkalmazott, aki a kutatócsoport szakmai tevékenységét irányítja. A kutatócsoport vezetésére a közalkalmazottat a főigazgató jóváhagyásával egyidejűleg az igazgató kéri fel, illetve vonja vissza a felkérést. A kutatócsoport irányítására történt felkérést az igazgató megszüntetheti, illetve az további intézkedés nélkül, automatikusan megszűnik a kutatócsoport megszűnésével egyidejűleg.

5.2. Feladat- és hatáskörük, a hatáskörök gyakorlásának módja

A kutatócsoport vezetője irányítja és felügyeli a csoport tevékenységét. A feladatokat és hatáskört, valamint a hatáskör gyakorlásának módját a munkaköri leírás tartalmazza.

5.3. Helyettesítésük

A kutatócsoport vezetőjének akadályoztatása esetén a helyettesítésről a tudományos intézet igazgatója gondoskodik, ha szükséges, más közalkalmazottat kér fel a feladat ellátására.

5.4. Ellenőrzési kötelezettségük

A kutatócsoport vezetője az irányítása alatt álló csoport szakmai tevékenységét felügyeli.

5.5. Felelősségük

A kutatócsoport vezetője erkölcsileg, fegyelmileg és anyagilag felel kötelezettségeinek teljesítéséért; az igazgató eseti megbízásainak végrehajtásáért; az irányítása alá tartozó csoport működéséért.

II. FEJEZET

AZ EGYES SZERVEZETI EGYSÉGEK MŰKÖDÉSE ÉS FELADATAI

1. *A kutatóközpont kutatási feladatokat ellátó szervezeti egységeinek működése és feladatai*

A kutatóközpont alapvető kutatási egysége a tudományos intézet, amely a tudományterület fő témaköreiben elsősorban alapkutatásokat folytat, legalább három évre terjedő középtávú tudományos terv alapján. A tudományos intézet létrehozásáról, illetve megszüntetéséről szóló javaslatot az IT véleményét csatolva a főigazgató terjeszti elő döntésre az irányító szerv részére. A tudományos intézetek egymással mellérendeltségi kapcsolatban állnak.

A kutatóközpont intézeteiben kutatócsoportok működnek, laboratóriumi, obszervatóriumi háttérrel, amelyek egymással mellérendeltségi kapcsolatban állnak. Kutatócsoportok egy-egy meghatározott kutatási feladat elvégzésére, meghatározott időtartamra jönnek létre, létrehozásukat a főigazgató – az illetékes tudományos intézet igazgatójának javaslatára – hagyja jóvá. A kutatócsoport legalább 4 kutatóból áll. A főigazgató indokolt esetben – a tudományos intézet igazgatójának javaslatára – ennél kisebb létszámú kutatócsoport létrehozását is engedélyezheti.

A kutatóközpont tudományos intézetei munkájukat a jogszabályi előírások alapján készített szabályzatok és a főigazgató által jóváhagyott ügyrendben foglaltak szerint, középtávú és éves kutatási tervek alapján végzik.

A középtávú kutatási terv kutatócsoportokba foglalva, illetve témánként tartalmazza a kutatóközpont kutatási egységeinek, tudományos munkatársainak közös és egyéni kutatási területeit, az elvégzendő feladatokat.